

R1570 H
110029
Foto-BL-126309

13 AUG. 1955

VERTROUWELIJK

No 11847-G/2133

Bonn, 12 Augustus 1955.

Onderwerp: integratie-politiek.

dW

Een week of drie geleden vroeg ik de Minister van Economische Zaken van de Bondsrepubliek of mijn indruk juist was dat hij onverschilliger tegenover de integratiegedachte was komen te staan naarmate het Duitsland economisch beter ging.

Professor Erhard antwoordde dat ik, de zaak aldus stellende, de werkelijke verhoudingen toch niet geheel juist weergaf. Ik kende toch voldoende zijn opvattingen om te weten hoe hij, Erhard, steeds in de voorste gelederen te vinden was wanneer het ging om het bevorderen van gedachten en concepties die de economische - en daarom ook de politieke - verhoudingen in Europa - en daarom in de wereld - konden verbeteren: was hij geen voorvechter van alle maatregelen die konden leiden tot een "marché commun", was zijn streven om te geraken tot convertibiliteit niet voldoende bekend? Hij voelde alles voor integratie.

Ik zei dat dit alles mij inderdaad bekend was, maar bedoelde hij hetzelfde als wij, als hij zich voorstander verklaarde van integratie? Wij meenden dat de Europese landen waren aangeland op een niveau waar langs de intergouvernementele weg niet meer voldoende te bereiken was, daarom zochten wij naar supranationale vormen die ons over het dode punt heen konden brengen. Zag hij, Erhard, de integratie-conceptie ook zo?

De Minister antwoordde dat er, als ik de zaak zo formuleerde, inderdaad verschil van opvatting bestond. Hij was wars van dogmata. Hij had weliswaar geen enkel principieel bezwaar tegen supranationale organen wanneer deze zouden kunnen leiden tot het gestelde doel, maar hij stelde dergelijke organen niet eo ipso boven de GATT, de EBU of de OEEC. Bovendien was het "Europa van zes" voor hem geen sacrosanct begrip.

Ik dacht aan bedoeld gesprek terug bij het lezen van bijgaand artikel van zijn hand "Wer ist ein

-guter-

Zijner Excellentie
de Minister van Buitenlandse Zaken,
's-G R A V E N H A G E.

guter Europäer" opgenomen in het officiële Bulletin van 6 Augustus 1955. In dit artikel wijst de Minister de verdenking af, dat hij geen, dan wel een slecht, Europeaan zou zijn. Het doel van zijn streven en dat van de voorstanders van een Europese integratie is gelijk: alleen omtrent de middelen bestaat verschil van mening, aldus de Minister die in het artikel een betoog ontwikkelt langs dezelfde lijnen als door hem gevolgd in ons hierboven gerapporteerd gesprek.

Bevredigend is de passage waarin hij zich tegenstander verklaart van z.g. verticale integratie.

Op theoretische zowel als op empirische gronden noemt de Minister het uitgesloten dat door harmonisatie van de concurrentievoorwaarden en door middel van readoptatie, een gemeenschappelijke markt tot stand gebracht zou kunnen worden. Tekenend is voor Erhards conceptie zijn waarschuwing in dit verband tegen wat hij betitelt als supranationaal dirigisme.

In eerlijke zorg om Europa is Erhard daarom overtuigd, dat deze wijze van benadering niet naar, maar van Europa wegvoert, waarmede ook de politieke doelstellingen geschaad zouden worden.

Volgens de mening van de Minister dienen eerst de voorwaarden voor een vrij handels- en betalingsverkeer geschapen te worden inde landen zelf, doordat deze in eigen huis orde op zaken stellen. Zijn de landen daartoe bereid, dan is hij voorstander van "europäische Bindungen" en "institutionelle Verklammerungen"; immers dan is het gevaar voorkomen, dat de aldus geschapen gemeenschappelijke markt niet voor derden zou openstaan. Bovendien zouden dan gelijke spelregels in de gehele vrije wereld kunnen worden toegepast.

Hoewel Erhard zich niet met zoveel woorden tegenstander verklaart van supranationale organen, blijkt uit het hele betoog toch wel dat voor hem supranationaliteit niet inhaerent is aan het begrip van integratie. De omstandigheid dat het hier voor ons en anderen niet te scheiden begrippen betreft, is wellicht de oorzaak dat omtrent de Duitse houding in deze aangelegenheid nog al eens onduidelijkheid heerst.

De Ambassadeur,

C. M.